

Izdajatelj:

Društvo katoliških pedagogov Slovenije

Svet revije

Jože Mlakar
Marjan Peneš
dr. Andrej Perko
Marija Šušteršič
Marija Žabjek

Odgovorni urednik

dr. Silvo Šinkovec

Uredniški odbor

Tatjana Fajdiga
dr. Dejan Hozjan
dr. Jana Kalin
dr. Vanja Kiswarday
mag. Marijana Kolenko
dr. Nives Ličen
prof. Bernarda Mal
dr. Anton Meden

Naslov uredništva

Vzgoja, Tržaška cesta 132, 1000 Ljubljana
070 449 331
urednistvo@revija-vzgoja.si
info@revija-vzgoja.si
silvo.sinkovec@rkc.si
http://www.revija-vzgoja.si

ID za DDV

SI64231160

Transakcijski račun

SI56 6100 0000 9750 496
odprt pri Delavski hranilnici d.d.

Oblikovanje in prelom

Tiskarna Oman, Kranj

Tisk

Belin

Lektoriranje

Barbara Rodošek

Revija Vzgoja izhaja štirikrat letno. Cena izvoda v letu 2025 je 7,50 €. Naročnina za naročnike v Sloveniji je 29 € (tujina 40 €).

DDV in poštnina sta všteta v ceno.

Odpoved naročnine sprejemamo samo pisno za naslednje obračunsko obdobje.

Navodila za pisanje prispevkov lahko dobite na uredništvu ali na spletni strani.

Prispevkov ne honoriramo.

Če naročniki svojega izvoda ne prejmete na dom, prosimo, da nas o tem obvestite.

Natisnjenih 1200 izvodov.

ISSN: 1580-0482

Doživljam,
torej sem■ **Silvo Šinkovec** je predavatelj, terapevt, voditelj seminarjev in duhovnih vaj, urednik revije *Vzgoja*, duhovni asistent DKPS in direktor IFP.

Ko je generalni direktor Unesca Federico Mayor potoval po svetu ob 50-letnici podpisa deklaracije o človekovih pravicah, je predaval tudi v Ljubljani, v *Cankarjevem domu*. Ob spodbudah spoštovanja človekovih pravic in utemeljitvah, zakaj je to pomembno, je spomnil na zelo pomembno antropološko resnico. Citiral je Descartesov stavek: Cogito, ergo sum (Mislim, torej sem). Od trenutka, ko se rodimo, čez zaslon naše zavesti nenehno tečejo misli. Dodal pa je, da Afričani rečejo: Čutim, torej sem. Tako kot misli so tudi čustvene zaznave prisotne ves čas.

Kakšne so naše misli, če smo polni jeze? Jezne. Kakšne, če smo preplavljeni z žalostjo? Žalostne in črnoglede. Kakšne pa, če smo ujeti v strah? Ustavijo se. Kakšne so naše misli, če smo potopljeni v občutke krivde, sramu, zavisti, ljubosumja? Ko smo pod vplivom čustev, so misli čustveno obarvane, kajti čustva poganjajo množico misli. Zato je pomembno, da raziskujemo svoja čustva, da smo v stiku z njimi in znamo z njimi smiselno živeti.

Čustva so pomembne informacije. Če znamo prebrati čustvena sporočila, se pogovarjamo o pravih temah, sicer preskočimo na teme, ki niso pomembne ali so celo škodljive, ker nas peljejo na stranski tir in slepe tračnice. Preveč ljudi ne zna prebrati sporočil svojih čustev, zato rečemo, da so čustveno nepismeni. Neko ima lahko več doktoratov, pa je čustveno nepismen in ne zna živeti. Kljub genialni inteligentnosti se v življenju ne znajde.

Žariščno temo posvečamo čustvom, ker je temu delu človeške osebnosti treba posvetiti bistveno večjo pozornost. Nekatere družine same naredijo dobro čustveno opismenjevanje, ker je to del družinske kulture. Kjer pa tega ni, starši ne morejo pokazati svojim otrokom, kako se smiselno živi s čustvi, zato je naloga šole, da opravi delo, ki ga družina ni mogla ali znala. Če se mladi čustveno ne opismenijo, zapuščajo šolo kot čustveno nepismeni ljudje. Ne moremo si zatiskati oči in

se sprenevedati, da ne vemo, za kaj gre. Preveč mladih je depresivnih, jemljejo zdravila, so odvisniki, samomorilni, zaprti v svoj osamljeni svet. Da ne znajo živeti sami s sabo, je kriva tudi njihova čustvena nepismenost. Na kateri pedagoški ali filozofski fakulteti se dogaja sistematično izobraževanje bodočih učiteljev za dobro čustveno opismenjevanje otrok in mladih?

Dodajmo še besedo doživljanje. Stanko Gogala je človeka pojmoval celostno, zato je trdil, da je doživljanje bistveni učno-vzgojni proces. Doživljanje oblikuje osebno identiteto, jedro osebnosti, dušo. Zato razlikujemo pojma psiha in duša. Psiha je izraz, ki se v psihologiji nanaša na duševne procese, kot so mišljenje, čustva, domišljija, vedenje in podzavestni procesi. Duša se v filozofiji in religiji razume kot večna in nespremenljiva, kot jedro človekovega bitja. Zato je duša povezana z identiteto, duhovnostjo in smislom življenja. Torej, duša je povezana z večnim in duhovnim vidikom človeka, psiha pa predstavlja psihološke procese.

Tudi izraza čutenje in doživljanje imata različen pomen. Čutenje se nanaša na občutke in zaznave, ki jih imamo v telesu ali čustvih, na primer fizično (čutim toploto, bolečino, lakoto) ali čustveno (čutim žalost, veselje, jezo), saj je neposreden odziv človeka na zaznavo sebe in okolja. Ko grem v naravo, koža čuti toploto sonca, rahel vetrič, čutim vonj trave in ob tem doživljam občutek svobode, miru, povezanosti z naravo, kar ni samo zaznava, ampak notranja izkušnja in občutek smisla. Doživljanje je širši pojem, ki vključuje celotno notranjo izkušnjo človeka, saj preko čustev, misli, spominov in telesnih občutkov odkriva ali daje pomen situaciji, saj je povezan z razmišljanjem in interpretacijo. Na primer: srečo doživljam ob prijatelju, v tem so prisotni zaznave, čustva, misli, spomini in pomen odnosa. Čutenje je del psihičnih procesov, doživljanje je v duši. ◀